

Leo Trotskij: Tesar till världsläget och Kommunistiska Internationalens uppgifter.

Antagna på III världskongressens 16:de sammanträde den 4 juli 1921.

I. Frågans art.

1) Den revolutionära rörelsen mot slutet av de imperialistiska krigen och under efterkrigstiden kännetecknas av en utveckling, som historien tidigare ej skådat. I mars 1917 störtades tsardömet. Sedan maj 1917 utmärkes läget i England av hotfulla strejkaktioner. I november 1917 erövrade det ryska proletariatet statsmakten. I november 1918 följde sammanbrottet av den tyska och den österrikisk-ungerska monarkien. Strejkrörelser kommo i gång i en rad europeiska länder och togo det därpå följande året ett särskilt stort omfång. I mars 1919 uppstod sovjetrepubliken i Ungern. I slutet av samma år skakades Förenta staterna av stormiga strejker bland metall- och gruvarbetarna samt järnvägsmännen. I Tyskland nådde rörelsen efter striderna i januari och mars 1919 sin höjdpunkt under Kappkuppens dagar, i mars 1920. I Frankrike inträdde den starkaste inrepolitiska spänningen i maj 1920. I Italien förde den allt mäktigare industri- och lantarbetarrörelsen i september 1920 till arbetarnas besittningstagande av fabriker, verkstäder och gods. Det tjeckiska proletariatet grep i december 1920 till den politiska masstrejkens vapen. I mars 1921 reste sig arbetarna i Mellan-Tyskland och gruvarbetarna i England började sin jättestrejk.

Särskilt utmejslad och skarp visar sig rörelsen i de krigförande länderna och bland dessa åter de besegrade. Men den utbreddes sig även till de neutrala länderna. I Asien och Afrika väcktes och stärktes den revolutionära känslan bland kolonialfolkens miljoner.

Denna mäktiga våg sköljde dock icke bort vare sig världskapitalismen eller den europeiska kapitalismen.

2) Under det år som legat mellan Kommunistiska Internationalens II och III kongress ha en rad av arbetarklassens resningar och strider slutat med delvisa nederlag (offensiven mot Warschau av röda armén i augusti 1920, det italienska proletariatets rörelse i september 1920 och de tyska arbetarnas resning i mars 1921).

Den första perioden av den revolutionära rörelsen efter kriget, som karaktäriserades av elementär framåtanda, formlöshet ifråga om mål och metoder och av framkallandet av panikstämning inom den härskande klassen, synes vara i det väsentliga avslutad.

Borgarklassens självförtroende som klass och dess statliga organs yttre fasthet har utan tvivel stärkts. Den paniska förskräckelsen för kommunismen är, om också icke försvunnen, dock försvagad. Bourgeoisins ledare till och med skryta över sina statsapparaters makt och ha övergått till offensiv mot arbetarmassorna i alla länder, såväl på den ekonomiska som den politiska fronten.

3) Till följd därav ställer den Kommunistiska Internationalen till sig själv och hela arbetarklassen följande frågor: I vilken utsträckning motsvarar de ny politiska förhållandena mellan borgarklassen och proletariatet de verkliga styrkeförhållandena? Är bourgeoisin verkligen nära däran, att kunna återställa de sociala jämviktsläge, som förstördes genom kriget Finnes det grund för antagandet, att i stället för politiska skakningar och klasstrider en ny, länge pågående återuppbyggandets och utvecklingens period för kapitalismen skall inträda? Följer icke därav nödvändigheten av en revision av Kommunistiska Internationalens program eller taktik?

II. Kriget, det spekulativa uppsvinget och kriserna. De europeiska länderna.

4) De två decennierna före kriget voro en epok av särskilt stark kapitalistisk utveckling. Uppgångsperioderna betecknades av lång varaktighet och hög intensitet, depressions-perioderna genom sin korta varaktighet. I allmänhet gick kurvan avgjort uppåt – de kapitalistiska nationerna bleve allt rikare.

Ledarna av världens öde, vilka mycket noggrant följde världsmarknaden genom trusterna, kartellerna och koncernerna, räknade ut, att den snabbt växande produktionen måste stöta mot gränserna för avsättningsmöjligheterna på den kapitalistiska världsmarknaden och försökte därför att befria sig ur sitt beträngda läge genom ett våldsamt ingripande. Världskrigets blodiga kris skulle träda i stället för hotande långa perioder av ekonomisk depression – med samma resultat: ett massförintande av produktionskrafterna.

Men kriget förenade sina metoders utomordentligt förstörande kraft med den oförutsedda långa varaktigheten av dess användning. Slutligen förstörde det icke blott de ekonomiskt ”överflödiga” produktionskrafterna, utan försvagade, söndersprängde och undergrävde även hela Europas samlade produktionsapparat. Samtidigt befordrade det utomordentligt den kapitalistiska utvecklingen i Förenta staterna och Japans feberaktiga uppsving. Världsekonomiens tyngdpunkt förflyttades från Europa till Amerika.

5) Den fyraåriga massakerns nedrivningsperiod, demobiliseringen och omläggningen från krigs- till fredstillstånd med den oundvikliga krisen som resultat av det genom kriget framskapade utmattnings- och kaos-tillståndet syntes, fullt riktigt, för borgarklassen vara den farligaste tiden. Faktiskt vore de av kriget hemsökta länderna under de följande två åren skådeplats för mäktiga rörelser från proletariats sida.

En av huvudorsakerna till att borgarklassen icke desto mindre hävdade sin härskande ställning var det faktum, att några månader efter kriget icke den synbarligen oundvikliga krisen, utan ett ekonomiskt uppsving kom. Detta varade ungefär ett och ett halvt år. Industrien slukade nära nog fullständigt de demobiliserade arbetarna. Om också icke arbetslönen kunde nå prisstegringen på livsförnödenheter i allmänhet, fortsatte den dock att stiga och skapade så ett fata morgana av ekonomisk vinst.

Just högkonjunkturen 1919-1920, vilken mildrade den akuta likvideringsperioden under efterkrigsperioden, befordrade i utomordentlig grad bourgeoisieens självförtroende och kastade fram frågan om inbrytandet av en ny organisk period av kapitalistisk utveckling.

Emellertid var 1919-1920 års uppsving till sitt innehåll icke en början till återställande av den kapitalistiska ekonomien efter kriget, utan blott en fortsättning på den genom kriget skapade skenbara uppblomstringen.

6) Det imperialistiska kriget bröt ut under en period då krisen, som också den gången utgick från Amerika (1913), började draga över till Europa. Den normala utvecklingen av industriens kretsgång bröts genom kriget, vilket blev en av de mäktigaste ekonomiska faktorerna. Kriget skapade en nära nog obegränsad marknad för industriens huvudgrenar, vilka vom fullständigt skyddade emot varje konkurrens. Det var en kraftig köpare, som aldrig fick nog. Tillverkningen av produktionsmedel ersattes med tillverkning av förstörelsemedel. De personliga förbrukningsartiklarna blevo använda för allt högre priser av hundratals miljoner människor, som ingenting producerade utan endast förstörde. Denna process betydde ruin.

Till följd av de oerhört stegrade motsatserna i det kapitalistiska samhället tog detta utseende och form av en allt större rikedom. Staterna emitterade det ena lånet efter det andra, översvämde marknaden med papperspengar och övergingo till att räkna i miljarder i stället för miljoner.

Maskiner och verktyg utsletos och blevo icke ersatta. Jorden sköttes dåligt. Viktiga byggnadsarbeten i städerna och på handelsvägarna inställdes. Samtidigt steg oupphörligt summan av statspapper, sedlar, statslån och fonder. Det fiktiva kapitalet växte i samma utsträckning som produktionskapitalet förstördes. Från att vara ett medel för varuomsättning blev kreditsystemet ett medel för mobilisering av nationalförmögenheterna för krigsändamål; även de kommande släkterna belastades.

Av fruktan för krisens katastrofala fara förforo de kapitalistiska staterna efter kriget precis så som under det samma: nya emissioner, nya lån, reglering av de viktigaste priserna, vinstgarantier, brödtillskott och andra slags statliga subsidier till understöd och arbetslön samt dessutom krigscensur och militärdiktatur.

7) Samtidigt möjliggjorde avslutandet av krigsoperationerna och återställandet av om också inskränkta internationella förbindelser efterfrågan på olikartade varor i alla delar av världen. Kriget lämnade kvar en väldig massa oförbrukade artiklar. Pengarna, som voro i händerna på spekulanter och leverantörer, placerades där de i det givna ögonblicket kunde giva den största profiten. Därav det feberaktiga uppsvinget i handeln under det att industriproduktionen – genom de oerhörda prisförhöjningarna och fantastiska dividenderna – icke inom något av dess huvudområden närmade sig förkrigstidens nivå..

8) Till priset av än vidare söndersprängande av det ekonomiska systemet (tillväxten av fiktivt kapital, äskandet av valutan, spekulation i stället för helande av de ekonomiska såren) lyckades det de borgerliga regeringarna, gemensamt med bankkoncernerna och industritrusterna att uppskjuta början av den ekonomiska krisen till det ögonblick, då den politiska krisen som framkallats genom demobiliseringen och den första värderingen av krigsföljderna, redan började avtaga. Bourgeoisien, som erhållit en andrumspaus, inbillade sig, att krisfaran undanskjutits för avsevärt lång tid. Läget kännetecknades av en utomordentlig optimism. Det såg ut som om nödvändigheten av återuppbyggandet öppnade en långvarig period av uppblomstring av industri, handel och särskilt spekulation. Året 1920 förintade dock dessa förhoppningar.

I mars 1920 började krisen först såsom finans-, sedan som handels- och slutligen som industrikris o. s. v., först och främst i Japan, i april i Amerika (redan i januari började där en svag sänkning av priserna), gick därpå över till England, Frankrike, Italien (i april) och till Europas neutrala stater, visade sig i svagare form i Tyskland och sträckte sig under andra hälften av år 1920 över hela den i kapitalistisk utveckling stående världen.

9) På detta sätt är 1920 års kris – och detta är en av de viktigaste omständigheterna för att riktigt förstå världsläget – icke en vanlig etapp i den ”normala” industriutvecklingen, utan en djupt grundad reaktion mot det på ruin och utmattning uppbyggda fiktiva uppsvinget under krigstiden och de två åren efter kriget.

De normala växlingarna i uppsving och kriser existerade under den uppåtgående industriella utvecklingskurvan. Under de senaste sju åren har icke Europas produktionen höjts, utan tvärtom sjunkit betydligt.

Förstörandet av det ekonomiska fundamentet måste också framkalla en konsolidering i hela överbyggnaden. Europas ekonomi måste under de närmaste åren inskränkas och sammanträngas för att en viss inre överensstämmelse skall kunna nås. Produktionskrafternas utvecklingskurva kommer att sjunka ned från sin nuvarande fiktiva höjd. Ett uppåtgående kan i fall som detta blott bli av kortvarig, huvudsakligen spekulativ karaktär. Krisen måste bli lång och svår. Den nuvarande krisen i Europa är en kris beroende på underproduktion. Detta är en utarmningens reaktion gentemot strävandet att skapa, handla och leva på tidigare stor kapitalistisk fot.

10) England är det europeiska land som är ekonomiskt starkast och har lidit minst av kriget. Trots detta kan det icke ens här vara tal om ett återställande av den kapitalistiska jämvikten efter kriget.

England uppnådde visserligen efter kriget till följd av sin allt omfattande organisation och sin ställning som segrare vissa resultat ifråga om handel och finanser: det förbättrade sin handelsbalans, det höjde kursen på pund sterling, och fick fram ett fiktivt överskott i budgeten. Men industrien i England visade efter kriget tillbakagång, icke framsteg. Såväl arbetsproduktiviteten som också nationalinkomsten är betydligt mindre än före kriget. Huvudindustrigrenens, kolindustrin, läge försämras mer och mer och drager andra industrier med sig. Orsaken är icke den pågående strejkrörelsen utan följdåtgärderna av den engelska ekonomins tillbakagång.

11) Frankrike, Belgien och Italien äro ekonomiskt oläkligt sårade. Försöket att återupprätta Frankrikes ekonomi på Tysklands bekostnad, är ett rått röveri i förbund med diplomatisk utpressning och betyder Tysklands fortsatta ödeläggelse (kol, maskiner, kreatur, guld) utan att likväl rädda Frankrike. Kontinental-Europas gemensamma ekonomi skadas oerhört genom detta försök: Frankrike erhåller mycket mindre än Tyskland förlorar, ehuru Frankrikes bönder med överansträngande av deras krafter ha återerövat stora delar av de förstörda lantdistrikten; ehuru vissa industrier (kemiska krigsindustrin) under kriget utvecklades, styr Frankrike mot den ekonomiska ruinen. Statsskulderna och statsutgifterna (militarismen) ha nått en odräglig höjd. Vid slutet av sista uppsvingperioden hade den franska valutan sjunkit till 60 procent av sitt värde. Återuppbyggandet av den franska ekonomin hindras vidare genom de svåra förlusterna i kriget av människoliv, vilka genom den dessutom stagnerade befolknings-tillväxten icke kunna ersättas. Med vissa avvikelser äro förhållandena likadana vad beträffar Italiens och Belgiens ekonomiska ställning.

12) Uppsvingets illusoriska karaktär skådas bäst i Tyskland. Under det priserna på två och ett halvt år stego sjufaldigt fortfor sjunkandet av landets produktivitet oavbrutet. Det skenbart resultatrika deltagandet i det internationella varuutbytet efter kriget måste Tyskland betala dubbelt hårt: genom slöseri med det nationella kapitalet, genom förstörande av produktions-, transport- och kreditapparaterna och genom ytterligare sänkande av arbetarnas levnads-standard. De tyska exportörernas vinst blir, sedd ur rent ekonomisk synpunkt, ren förlust. I exportens form fullbordas ingenting annat än en realisation av Tyskland till låga priser. De kapitalistiska kretsarna tillförsäkra sig en allt större del av den nationalförmögenhet, som själv blir allt mindre. De tyska arbetarna börja bli Europas kulis.

13) Såsom det förhåller sig med den förmenta självständigheten i politiskt avseende för de neutrala småstaterna, vilken bibehålles endast genom antagonismen mellan stormakterna, så leva också dessa stater ekonomiskt i världsmarknadens porer, vars grundkaraktär före kriget bestämdes av England, Tyskland, Förenta staterna och Frankrike. Under kriget ravsade borgarklassen i Europas neutrala länder till sig en oerhörd profit. Förödelsen i Europas krigförande stater drog dock även de neutrala länderna med i den ekonomiska skakningen. Deras skulder växte, valutan sjönk. Krisen gav dem slag på slag.

III. Förenta staterna, Japan, kolonierna och Sovjet-Ryssland.

14) I Förenta staterna går utvecklingen under kriget i vissa avseenden alldeles motsatt mot förhållandena i Europa. Förenta staternas deltagande i kriget var till sitt väsen en leverantörs. Omedelbart förstörande inflytande utövade icke kriget på detta land. Det indirekt störande inflytandet på transportväsen, jordbruk, etc., var väsentligt svagare än i England, för att nu inte alls tala om Frankrike eller Tyskland. Å andra sidan utnyttjade Förenta staterna i största utsträckning avkopplandet eller det betydande försvagandet av den europeiska konkurrensen och förde fram flera av sina viktigaste industrier till en för dem själva oväntad utveckling (olja, skeppsbyggeri, automobiler, kol). Icke blott den amerikanska oljan och den amerikanska säden utan även de amerikanska kolen göra nu Europas flesta länder avhängiga, av Amerika.

Under det Amerika före kriget huvudsakligen utförde jordbruksprodukter och råvaror (mera än två tredjedelar av utförseln) så exporterar landet nu huvudsakligen industriprodukter (omkring 60 procent av exporten). Under det Amerika före kriget var gäldenär så har det nu blivit hela världens fordringsägare. Ungefär hälften av världens guldförråd har samlats i Förenta staterna och fortfarande flyter guld dit. Före kriget spelade pund sterling den ledande rollen på världsmarknaden, nu har denna roll övergått till dollarn.

15) Men även den amerikanska kapitalismen har bragts ur jämvikten. Amerikas starka industriella uppsving framkallades av det märkliga sammanträffandet av särskilda förhållanden i världsläget: den europeiska konkurrensens upphörande och huvudsakligen efterfrågan på krigsmarknaden i Europa. Om det förstörda Europa icke heller efter kriget är i det läget, att det kan återerövra sin ställning på världsmarknaden såsom konkurrent till Amerika, så kan det å andra sidan icke heller annat än till en ringa del behålla sin tidigare betydelse såsom marknad för Amerikas produkter. Emellertid har Amerika under kriget i oerhört mycket större utsträckning blivit ett exportland än vad det var före kriget. Den under kriget överutvecklade produktionsapparaten kan på grund av bristen på avsättning icke utnyttjas, en del av industrierna bli härigenom blott säsongindustrier, som kunna bjuda arbetarna tillfälle till arbete endast en del av året. Krisen i Förenta staterna är början till en djupgående och långvarig ekonomisk skakning såsom resultatet av det europeiska kriget. Detta är resultatet av förstörandet av den föregående världsomfattande arbetsfördelningen.

16) Japan har likaledes utnyttjat kriget för att utbreda sig på världsmarknaden. Dess utveckling, som dock är ojämförligt mera inskränkt än Förenta staternas, visar inom flera industrier rent drivhusartad karaktär. Även om dess produktionskrafter vid brist på konkurrens tillfredsställande behärskade en marknad, så visade sig landet oförmöget att hävda marknaden i kamp mot mäktigare kapitalistiska länder. Därav den skarpa kris, som just tog sin början i Japan.

17) Länderna på andra sidan kontinenten som utförde råvaror, däribland rena koloniländer (Sydamerikas stater, Kanada, Australien, Kina, Indien, Egypten, o. s. v.) utnyttjade på sin tid avbrottet i de internationella förbindelserna till att utveckla sina inhemska industrier. Världskrisen har gripit även dessa stater. Utvecklingen av dessa staters inhemska industrier blir å andra sidan en källa till ytterligare svårigheter i handeln för England och hela Europa.

18) Undersöka vi produktion, handel och kredit, icke blott i Europa, utan på hela världsmarknaden så kunna vi icke finna någon grund för fastställande av att ett återuppbyggande till en stabil jämvikt börjat.

Europas ekonomiska nedåtgående fortgår, men upplösningen av grundvalarna för den europeiska samhällsekonomin kommer att visa sig i full omfattning först under de närmaste åren.

Världsmarknaden är ruinerad. Europa behöver Amerikas produkter, men kan dock icke ge något i utbyte. Europa lider av blodbrist. Amerika av hypertrofi (onaturlig förstoring av vissa kroppsdelar). Guldvalutan, världsmynnet, är förintad. Valutans fall (med ända till 99 %) i de europeiska länderna åstadkommer de största svårigheter för varuutbytet på världsmarknaden. De oupphörliga häftiga svängningarna i valutakurserna förvandlar den kapitalistiska produktionen till en förfärlig spekulation. Världsmarknaden blir utan en allmän ekvivalent.

Återställandet av guldvalutan i Europa vore uppnåeligt blott om utförseln kunde ökas och införseln minskas. Men just därtill är icke det förstörda Europa i stånd, medan Amerika i tid skyddat sig mot den europeiska smutskonkurrensen genom höjande av införseltullarna.

Europa fortfar att vara ett dårhus. De flesta stater påbjuda ut- och införselbud, mångdubbla skyddstullarna. England inför skyddstullar. Ett band av entente-, speciellt franska spekulanter förfogar över den tyska exporten och över Tysklands ekonomiska liv. Det förra österrikiska-ungerska området genomskäres av en mängd tullskrankor. Versailles-fredens nät blir allt mera och mera hoptrasslat.

19) Frånvaron av Sovjet-Ryssland på världsmarknaden, som avsättningsort för industrivaror och som leverantör av trävaror, har i hög grad bidragit till gubbandet av den världsekonomiska jämvikten.

Rysslands återvändande till världsmarknaden är icke i stånd att inom den närmaste tiden framkalla stora förändringar. Rysslands kapitalistiska organisation stod ifråga om produktionsmedel i kraftigt beroende av världsindustrien. Denna avhängighet ökades under kriget, särskilt till ententeländerna. Blockaden sönderrev på en gång detta vitala sammanhang. Det kunde därför icke vara tal om, att i ett förstört och förött land under en period av ett treårigt borgarkrig organisera nya industrigrenar utan vilka dock de gamla oundvikligen voro prisgivna åt förfallet, då de ju alltmer började lida brist på nödiga inventarier. Till detta kom att även hundratusentals av de bästa, till största delen mest kvalificerade proletära elementen måste inkallas till den röda armén. Under de givna historiska betingelserna – med blockaden, med de ständiga striderna och med hänsyn till den ärvda ruinen – hade ingen annan regim upprätthållit landet ekonomiskt och kunnat skapa betingelserna för dess centraliserade ledning. Det är ofrånkomligt, att kampen mot världsimperialismen måste utkämpas till priset av en ytterligare sänkning av produktionskrafterna i många industrigrenar. Först nu, genom den allt svagare blockaden och upprättandet av särskilda övergångsformer för varuutbytet mellan stad och land, erhåller sovjetmakten en så småningom allt fastare centraliserad ledning för landets ekonomiska höjande.

IV. De sociala motsättningarnas skärpning.

Kriget, som förde med sig ett i historien hittills obekant förfall av produktionskrafterna, hämmade icke den sociala differentieringens process; tvärtom, proletarisering av de bredare mellanklasslagren, däribland också den nya medelklassen (biträden, tjänstemän, o. s. v.) och koncentrerandet av förmögenheterna i händerna på små klickar (koncerner, trustar, etc.) har under de senaste sju åren gjort oerhörda framsteg i de länder, som lidit mest. Stinnes-frågan har blivit det tyska samhällslivets huvudfråga.

Förhöjningen av alla varupriser och den samtida katastrofala nedgången av valutan i alla Europas krigförande länder betydde i och för sig en upprepad fördelning av nationalinkomsterna till nackdel för arbetarna, tjänstemännen, biträden, små rentier och överhuvud taget alla kategorier med mer eller mindre fast inkomst.

Även om Europa därför kastats årtionden tillbaka ifråga om materiella resurser, så visar den sociala motsatsskärpningens process ingen tillbakagång. Den avstannade icke ens, utan påskyndades i stället i alldeles särskild grad. Detta viktiga faktum är nog för att uppgiva varje förhoppning om en fortsatt fredlig utveckling på demokratisk grund: den fortgående differentieringen, kapitalkoncentration å ena sidan, proletarisering och ökad fattigdom å andra, på grund av den ekonomiska nedgången ger åt klasskampen en ansträngande, konvulsiviskt förbittrad karaktär. Den nuvarande krisen fortsätter i detta avseende blott krigets och den spekulativa efterkrigskonjunkturons arbete.

21) Stegringen av priset på lantbruksprodukter tillförde landsbygden en hel mängd minder-värdiga pengar och skapade så ett sken av rikedomsförvärv. Det lyckades verkligen bönderna att med de mindervärdiga papperspengarna betala sina skulder, som de gjort i fullvärdig valuta. Men bönderna pläga icke befatta sig blott med lösandet av sina hypotek. Trots den väldiga stegringen av jordpriserna, trots det mest skrupulösa utnyttjande av livsmedelsmono-polen, trots storagrarerna och storböndernas ökade rikedom är Europas lantbrukstillbakagång ovedersäglig: mycket stor tillbakagång för de extensiva lantbruksformerna, förvandling av åkerjord till betesmark, kreaturslöst lantbruk och trefältshushållning. Denna tillbakagång förorsakades även av bristen på arbetskraft, kreaturbeståndets tillbakagång, bristen på konstgödsel, fördyrandet av industriartiklarna, och i Medel- och Osteuropa av ett planmässigt inskränkande av produktionen som reaktion mot statens

försök att fritt förfoga över lantmannaprodukterna. Storbönderna och delvis även de medelstora bönderna skaffa sig fasta politiska och ekonomiska organisationer för att värja sig mot återuppbyggandets bördor och de använda sig av bourgeoisins betryckta läge för att till priset av understöd mot proletariatet genomdriva en ensidigt bondevänlig tull- och skattepolitik. Det uppstår tvedräkt mellan stads- och lantbourgeoisin, som försvagar borgarklassens kraft.

Samtidigt förfaller en stor del av de fattigare bönderna till fattigdom och pauperism, landsbygden blir en härd för otillfredsställdhet, lantproletariatets klassmedvetande stäcket.

Men å andra sidan framkallade Europas allmänna elände – som omöjliggjorde att i tillräcklig mängd inköpa säd från Amerika och Kanada – en svår kris för jordbruket på andra sidan oceanen. Vi få se huru böndernas och småfarmarnas lantbruk förfaller icke blott i Europa, utan också i Förenta staterna, Kanada, Argentina, Australien och Syd-Afrika.

22) De stats- och privatanställdas läge försämrades i regel starkare än proletariatets till följd av tillbakagången i pengarnas köpkraft. De från sina fasta levnadsvillkor utslungade lägre tjänste- och ämbetsmännen bliva politiskt oroliga element, som undergräva fastheten hos den statsapparaten, i vars tjänst de äro. Den nya medelklassen, vilken enligt reformisternas uppfattning skulle bilda konservatismens städ, kan under övergångstiden snarare räknas som en revolutionär faktor.

23) Det kapitalistiska Europa förlorade genom kriget slutgiltigt sin ekonomiska stormakts-ställning. Och dock berodde av denna jämvikten mellan klasserna i Europa. De europeiska staternas: (Englands och delvis Frankrikes) ansträngningar ätt återställa det tidigare läget, skärper blott det kaotiska tillståndet och osäkerheten.

24) Under det att i Europa på grund av den allmänna utarmningen en koncentration av förmögenheten genomfördes nådde koncentrationen och skärpan av klassmotsättningarna i Förenta staterna en väldig höjd på grund av det feberaktiga kapitalistiska rikedomsförväret. Konjunkturernas starka förändringar till följd av den allmänna osäkerheten på världsmark-naden ger klasskampen på amerikansk mark en ytterst spänd och revolutionär karaktär. Det aldrig förr i historien förekomna kapitalistiska uppsvinget måste åtföljas av ett utomordentligt uppflammande av den revolutionära kampen.

25) Arbetarnas och böndernas emigration över oceanen tjänade alltid den kapitalistiska regimen i Europa såsom säkerhetsventil. Den tilltog i tider av pågående depression och efter sammanbrottet av revolutionära rörelser. Men nu ställer Amerika och Australien allt större hinder i vägen för invandringar dit Emigrationens säkerhetsventil har stängts.

26) Den energiska utvecklingen av kapitalismen i Östern, särskilt Indien och Kina, skapade där nya sociala grundvalar för en revolutionär kamp. Borgarklassen i dessa länder knöt fasta band med det utländska kapitalet och blev så själv ett viktigt verktyg i dettas händer. Dess kamp mot den utländska imperialismen – en mycket svag konkurrens kamp – bär i sitt väsen en söndringens och svaghetsens karaktär. Även det inhemska proletariatets utveckling paralyserar den kapitalistiska borgarklassens nationalrevolutionära tendenser. Men samtidigt erhålla de talrika bondemassorna i proletariatets kommunistiska förtrupp sin revolutionära ledare.

Den utländska imperialismens nationellt-militära förtryck, den kapitalistiska utplundringen från den egna och den utländska borgarklassens sida, samt resterna av det feodala knektväldet, allt detta tillsammans skapar goda betingelser för en snabb utveckling av koloniernas unga proletariat och för dess trädande i spetsen för de stora bondemassorna.

Den revolutionära folkrörelsen i Indien och de andra kolonierna har blivit en likaså väsentlig del av världsrevolutionen som proletariatets resning i gamla och nya världens kapitalistiska länder.

V. De internationella förhållandena.

27) Världshushållningens allmänna läge, framför allt Europas förfall, anger längre perioder av ekonomiska svårigheter och skakningar, allmänna och partiella kriser. De internationella förhållandena, som resultat av kriget och Versaillesfreden, göra läget en ännu svårare.

När imperialismen uppstod ur produktionskrafternas behov att förintade de nationella gränserna och skapa ett enhetligt europeiskt och världsekonomiskt område, så blev resultatet av sammanstötningen mellan de fientliga imperialistiska krafterna att en rad nya gränser skapades i central- och mellan-Europa med nya tullmyndigheter och nya arméer. I statligt-ekonomiskt avseende har Europa kastats tillbaka till medeltiden.

På den utsugna och förödda jorden skola därtill under denna tid födas arméer som är två och en halv gånger så stora som arméerna voro år 1914, vid tiden för den beväpnade fredens höjdpunkt.

28) Den på den europeiska kontinenten ledande franska politiken består av tvenne olika tendenser: Det blinda raseriet hos en ockrare, som är färdig att strypa en gäldenär som icke kan betala, samt girigheten hos den rövaraktiga storindustrin, vilken – med hjälp av Saar- och Ruhr-områdenas, såväl som Oberschlesiens kolbäcken – i den bankrutta finans-imperialismens ställe vill skapa förutsättningarna för en industriell imperialism. Men denna andra tendens riktar sig mot England. Den engelska politiken söker att skilja (le tyska kolen från den franska malmen, vilkas förening är en av de viktigaste betingelserna för Europas återuppbyggande.

29) Det brittiska riket synes nu stå på höjdpunkten av sin makt. Det har behållit sina gamla besittningar och förvärvat nya. Men just nutiden visar att Englands härskande ställning i världen står i motsägelse till dess faktiska ekonomiska tillbakagång. Tyskland med sin i tekniskt och organisatoriskt avseende ojämförligt mera utvecklade kapitalism har slagits ned genom väpnat våld. Men i Förenta staterna, som ekonomiskt slagit under sig de båda amerikanska kontinenterna, reste sig en segerrik fiende, farligare än Tyskland. Till följd av bättre organisation Och teknik är den industriella arbetsproduktiviteten i Förenta staterna betydligt högre än i England. I Förenta staterna är oljeproduktionen 65 till 70 procent av världsförbrukningen, men av oljan beror automobil- och traktorsekonomien, flottan och aviatiken. Englands hundraåriga monopol på kolmarknaden har slutgiltigt brutits. Amerika har erövat första platsen, dess export till Europa växer hotande. I frågan om handelsjöfartstrafiken har Amerika nästan upphunnit England. Englands kabelmonopol vill icke Förenta Staterna tåla längre. Inom industrien övergick England till försvar och under förevändning av kamp mot den tyska dumpningskonkurrensen väpnade det sig med skyddstullar gentemot Förenta staterna. Under det att den engelska krigsflottan som till stor procent består av äldre enheter, stannat av i utvecklingen, har Hardings regering övertagit Wilsons flottbyggnadsprogram, vilket under loppet av de närmaste två, tre åren kommer att tillförsäkra den amerikanska flaggan övervikt.

Så blir England, trots sin seger över Tyskland, antingen automatiskt tillbakaträngt och en andra rangens makt eller ock blir det tvunget att redan inom den närmaste tiden mäta sina i tidigare år förvärvade krafter i en kamp på liv och död med Förenta staterna.

Just därför fördjupar England sitt förbund: med Japan och bemödar sig om att genom eftergifter tillförsäkra sig Frankrikes hjälp eller åtminstone dess neutralitet.

Att Frankrikes internationella betydelse i Europa har stigit under de senaste åren beror icke på att Frankrike blivit starkare, utan på att England blivit svagare.

Tysklands kapitulation i maj månad i krigsskuldfrågan är dock en tillfällig seger för England och ger det garanti för Central-Europas fortsatta ekonomiska förfall utan att likväl utesluta Frankrikes besättande av Ruhr-området inom den närmaste tiden.

30) Antagonismen mellan Japan och Förenta staterna, till en tid överskyld genom bådads deltagande i

kriget mot Tyskland, utvecklar sig nu med full kraft. Japan ryckte genom kriget närmare den amerikanska kusten i det det försäkrade sig om strategiskt viktiga öar i Stilla havet.

Krisen i den sig raskt utvecklande japanska industrien skärpte på nytt emigrationsproblemet: det tätbefolkade, på naturtillgångar fattiga Japan är tvunget att antingen exportera varor eller människor. Vilketdera det än gör stöter det samman med amerikanska intressen: i Kalifornien, i Kina och på ön Jap.

Mera än hälften av sin budget utger Japan för armén och flottan. I kampen mellan England och Amerika kommer Japan att spela samma roll till sjöss, som Frankrike gjorde till lands i striden mot Tyskland. Om Japan vid den tiden utnyttjar antagonismen mellan England och Amerika så kommer den slutliga striden mellan- dessa jättar om världsherraväldet att ske bakom ryggen på Japan.

31) Det senaste stora kriget var, vad det gäller dess orsaker och huvuddeltagare, ett europeiskt krig. Kampens tyngdpunkt låg i antagonismen mellan Tyskland och England. Förenta staternas inträde i detsamma vidgade blott ramen för kampen, men dess huvudriktning förblev desamma: den europeiska konflikten löstes med medel från hela världen. Kriget, som på sitt sätt utjämnade motsatserna mellan Tyskland och England och därmed mellan Tyskland och Förenta staterna, lät icke blott frågan om de ömsesidiga förhållandena mellan Förenta staterna och England stå olöst, utan förde den fram för första gången till att bli en världspolitisk grundfråga. Det sköt frågan om det ömsesidiga förhållandet mellan Förenta staterna och Japan ned till en andrarangsfråga. Det senaste kriget var därför det europeiska förspelet till det egentliga världskriget, till lösandet av frågan om det imperialistiska överherraväldet.

32) Men detta är blott en av världspolitikens axlar. Vi ha ytterligare en axel. Den ryska Sovjetfederationen och den III Internationalen uppstodo som resultat av det senaste kriget. De internationella revolutionära krafternas samling är principiellt riktad emot alla imperialistiska sammanslutningar. Upprätthållandet av förbundet emellan Frankrike och England eller förbundets brytande, är sett ur synpunkten av proletariats intressen och fredens säkerställande, av samma natur som förnyandet eller slopandet av den engelsk-japanska överenskommelsen, som inträdandet eller icke inträdandet av Förenta staterna i Nationernas förbund: proletariatet kan icke se några garantier i de övergående, svekfulla, rovgiriga och trolösa grupperingarna bland de olika kapitalistiska staterna – vars politik rör sig alltmera och mera om den engelsk-amerikanska antagonismen, underblåser denna och förbereder ett nytt blodigt utbrott.

Avslutandet av fredsfördrag och handelsöverenskommelser mellan några kapitalistiska länder och Sovjet-Ryssland betyder icke, att världsbourgeoisien uppgivit tanken på störtandet av Sovjetrepubliken. Det är säkerligen blott en övergående förändring av kampens metoder och former. Den japanska omstörtningen i Fjärran Östern betyder kanske redan början till en ny period av väpnad intervention.

Det är fullkomligt klart, att ju långsammare världsproletariatets revolutionära rörelse utvecklar sig ju oundvikligare kommer de internationella ekonomiska och politiska motsättningarna att tvinga bourgeoisien att försöka ett nytt blodigt avgörande i världsomfattande utsträckning. I detta fall kommer vid "återställandet av den kapitalistiska jämvikten" efter det nya kriget en sådan ekonomisk utarmning och kulturell förvildning att existera, mot vilken Europas nuvarande läge kan anses såsom det rena välståndet.

33) Ehuru det senaste kriget med fruktansvärd tydlighet bevisat, att krig är en falsk beräkning – denna sanning erkänner såväl borgarklassen som de socialistiska pacifisterna – äro likväl de ekonomiska, politiska, intellektuella och tekniska förberedelserna till det nya kriget i hela den politiska världen i full gång. Den humanitära, antirevolutionära pacifismen är egentligen en hjälp åt militarismen.

Socialdemokraterna av alla schatteringar och Amsterdamfackföreningsledarna, vilka intala det

internationella proletariatet att anpassa sig efter de ekonomiska och folkrättsligt-statliga normer, som uppstått som en följd av kriget, äro därmed de oersättbara hantlangarna åt den imperialistiska bourgeoisien under dennas förberedelser till det nya krig, som hotar att slutgiltigt förinta den mänskliga civilisationen.

VI. Arbetarklassen efter kriget.

34) Frågan om återuppbyggandet av kapitalismen på ovan skildrade grund betyder i verkligheten följande: Vill arbetarklassen under de nya, ojämfröligt svårare förhållandena bringa de offer, som äro nödvändiga för att återställa de fasta betingelserna för dess eget slaveri, i ännu mera skarpt utmejslad och grym form än den som härskade före kriget?

För återuppbyggandet av den europeiska ekonomien vore det nödvändigt att skaffa en ersättning för den förstörda produktionsapparaten, en stark nybildning av kapital. Detta vore möjligt endast om proletariatet vore benäget att starkt minska sin levnadsstandard och öka sitt arbete. Detta fordra kapitalisterna, till detta rådes det av den gula Internationalens förrådiska ledare: först hjälpa kapitalismen med återuppbyggnadsarbetet och sedan kämpa om förbättrandet av arbetarnas läge. Men Europas proletariat är icke berett till detta offer; det fordrar en förhöjning av sin levnadsstandard, vilket står i den skarpaste motsättning till de objektiva möjligheterna inom kapitalismen. Därav kommer sig de aldrig upphörande strejkerna och resningarna och omöjligheten av återupprättandet av Europas ekonomi. Återställandet av valutan betyder för många europeiska stater (Tyskland, Frankrike, Italien, Österrike, Ungern, Polen, Balkanstaterna) framför allt ett frigörande från odrägliga förpliktelser, d. v. s. en bankruttförklaring, men detta betyder i sin tur ett uppflammande av en kamp mellan alla klasser om en ny fördelning av nationalinkomsterna. Ett återställande av valutan betyder vidare statsutgifternas inskränkning på massornas bekostnad (avstående från reglerandet av arbetslönerna och priserna på masskonsumtionsvarorna), förhindrande av tillgång av billigare utländska masskonsumtionsartiklar och höjande av utförselsiffrorna genom sänkandet av produktionskostnaderna, d. v. s. i första rummet då genom skärpanandet av massornas utplundring. Varje allvarligt försök att återställa den kapitalistiska jämvikten rubbar ännu mera den redan förut störda jämvikten mellan klasserna, är en ny drivfjäder i den revolutionära kampen. Frågan om kapitalismen kan uppstå till nytt liv, blir därför en fråga om de levande krafternas kamp; klasserna och partierna. Om av de båda utslagsgivande klasserna, bourgeoisien och proletariatet, den senare skulle uppgiva kampen, så skulle utan tvivel bourgeoisien till slut genom nya kriser, nya krig, fortsatt utarmning av hela länder, fortsatt utrotande av miljoner arbetande människor, finna en ny kapitalistisk jämvikt.

Men till en sådan prognos ger det internationella proletariatets ställning absolut ingen anledning.

35) Tröghetens, konservatismens och traditionens element, vilka tillstukades under det materiella uppbyggandet av samhället, ha mistat en stor del av sitt välde även över de arbetande massornas medvetande. Även om ännu socialdemokratien och fackföreningarna tack vare sin från det förgångna ärvda organisationsapparat ha bevarat sitt inflytande på en betydande del av proletariatet, så är detta dock redan starkt undergrävt. Kriget har icke blott i stämningarna hos proletariatet utan ock i dettas sammansättning framkallat stora förändringar, vilka äro alldeles oförenliga med det makliga organisatoriska framåtskridandet under tiden före kriget.

14

I spetsen för proletariatet i de flesta länder intages fortfarande en förhärskande ställning av den utomordentligt utökade arbetarbyråkratien, som, starkt sammansvetsad, har utarbetat sina härskarmetoder och -vanor och genom tusende trådar är förbunden med de kapitalistiska staternas institutioner och organ.

Sedan kommer den i själva produktionen bäst ställda delen av arbetarklassen, vilken intager

förvaltningsposter eller tänker erhålla sådana och därför äro det trognaste stödet åt arbetarbyråkratien;

vidare den äldre generationen av socialdemokrater och fackföreningsfolk, huvudsakligen kvalificerade arbetare, vilka varit bundna vid sin organisation under årtiondelång kamp och icke kunna besluta sig för – trots ledarnas förräderi – att bryta med densamma. De kvalificerade arbetarna ha dock i en mängd företag starkt tunnats ut med okvalificerade i hög grad med kvinnor;

de miljoner av arbetare, som direkt genomgått krigets skola, äro vana att hantera vapen och till största delen beredda att bruka vapnen mot sina klassfiender – men efter allvarliga förberedelser och fast ledning såsom ofrånkomliga förutsättningar för lycklig utgång;

de miljoner nya arbetare, som under kriget dragits till industrien och särskilt kvinnorna, som ha till proletariatet medfört icke blott borgerliga fördomar utan även sina otåliga anspråk på bättre levnadsförhållanden;

de miljoner unga arbetare och arbeterskor, vilka uppvuxit under krigets och revolutionens dunder och blix, och vilka äro de mottagligaste för kommunismens läror och som brinna av dådlust;

den väldiga arbetslöshetsarmé, som, delvis deklasserad och halvdeklasserad, speglar i sin ebb och flod på det grellaste den kapitalistiska ekonomiens förfall och utgör ett ständigt hot mot den borgerliga ordningen.

Dessa ifråga om härkomst och karaktär så olika skikt av proletariatet blevo och bliva icke samtidigt och på samma sätt indragna i den efter kriget uppståndna rörelsen. Härav följer svagheter, ebb och flod, angrepp och återtag i den revolutionära kampen. Men i sitt överväldigande flertal skall proletariatet snabbt sammansvetsas genom krossandet av alla gamla illusioner, den fruktansvärda osäkerheten i existensen, det till truster förenade kapitalets allmakt och genom de militariserade staternas blodiga metoder. Dessa många miljoner räknande massor ha en fast klar ledning, ett klart aktionsprogram och skapa därigenom mark för det fast slutna, centraliserade kommunistiska partiets avgörande roll.

36) Arbetarklassens läge har tvivelsutan försämrats under kriget. Blott enstaka arbetargrupper höjde sig. Sådana familjer, där flera medlemmar under kriget hade förtjänstmöjligheter, lyckades hålla sig kvar vid sin förra levnadsstandard, ja, i vissa fall höja den. Men i allmänhet höllo icke arbetslönerna jämna steg med fördyringen.

I Mellaneuropa var proletariatet ända från krigsutbrottet dömt till allt större umbäranden. I ententens kontinentalländer gjorde sig levnadsstandardens sänkning •ända till senaste tiden mindre märkbar. I England förde proletariatet under krigets senare del en energisk kamp mot försämrandet av levnadsvillkoren. I Förenta Staterna förbättrade sig läget för några grupper inom arbetarvärlden, andra behöllo sin gamla standard eller fingo sin levnadsstandard försämrad.

Krisen träffade hela världens proletariat med oerhörd styrka. Arbetslösheten sjönk starkare än prisen. Antalet av arbetslösa och av sådana som arbetade förkortad tid nådde en i kapitalismens historia hittills okänd höjd.

Två förändringar i de personliga levnadsförhållandena utöva icke blott ett hämmande inflytande på arbetsproduktiviteten, utan utesluta även möjligheten av klassjämviktens återställande på det viktigaste området, inom produktionen. Levnadsvillkorens obeständighet, som återspeglar den allmänna osäkerheten i de national- och världsekonomiska förhållandena, är nu en av de viktigaste revolutionära utvecklingsfaktorerna.

VII. Perspektiv och uppgifter.

37) Kriget slutade icke med en omedelbar proletär revolution. Detta anser bourgeoisien med en viss

rätt såsom en stor seger. Men endast den småborgerliga snusförnuftigheten kan i det förhållandet, att det europeiska proletariatet icke under kriget eller genast efter krigets slut störtade bourgeoisien, se en bankrutt för Kommunistiska Internationalens program.. Kommunistiska Internationalens kurs är icke inställd på den proletära revolutionens börjande på ett dogmatiskt förutbestämt almanacksdatum eller på avsikten att under en bestämd period mekaniskt genomföra revolutionen. Revolutionen var och är en de levande krafternas kamp på en historiskt given grundval. Rubbandet av den kapitalistiska jämvikten i hela världen genom kriget skapar gynnsamma kampbetingelser för den sociala revolutionens krafter. Den kommunistiska Internationalens alla ansträngningar vore och äro riktade på ett fullständigt utnyttjande av detta läge.

Motsatsförhållandet mellan Kommunistiska Internationalen och socialdemokraternas båda grupper består icke däri, att vi skulle ha fastställt revolutionen till en någorlunda bestämd tidpunkt, under det att de förkasta utopism och kupp-politik. Motsatsen består däri, att socialdemokraterna motverka revolutionens faktiska utveckling, i det att de såväl i sin medverkan i regeringarna som i sin oppositionsställning med alla krafter främja ett återställande av de kapitalistiska staternas jämvikt, under det att kommunisterna utnyttja ålla vägar, alla metoder, alla möjligheter för att störta kapitalismen och förinta de kapitalistiska staterna genom proletariats diktatur.

Under loppet av två och ett halvt år efter kriget visade proletariatet i olika länder mera energi, kamplust och självupppoffring än som vore nödvändigt för en segerrik revolution om i spetsen för arbetarskarorna stode ett starkt, centraliserat, aktionsberett internationellt kommunistiskt parti. Men på grund av historiska orsaker stod under kriget och strax efter detta i spetsen för proletariatet den II Internationalens organisation, vilken var och ännu är ett ovärderligt instrument i händerna på borgarklassen.

38) I Tyskland tillhörde i slutet av 1918 och i början av 1919 makten i verkligheten arbetarklassen. Socialdemokraterna, de oavhängiga och fackföreningarna använde hela sin apparat, hela sitt traditionella inflytande till att spela över denna makt i händerna på borgarklassen.

I Italien slog under loppet av ett och ett halvt år den stormiga revolutionsrörelsens böljor allt högre mot stranden, och blott det socialistiska partiets småborgerliga karaktärslöshet den parlamentariska fraktionens förrädiska politik, fackföreningsledarnas fega opportunism, gav borgarklassen tillfälle att återställa sin apparat, mobilisera sina vita garden och övergå till angrepp på proletariatet, vilket tidvis var missmodigt genom sina gamla ledande organs bankrutt.

De väldiga strejkrörelserna i England under det sista året bröts gång på gång mot statens hänsynslöst framkastade militärmakt och mot den därigenom framkallade skräcken hos fackföreningsledarna. Om fackföreningsledarna varit arbetarklassens sak trogna, så hade fackföreningsmaskineriet, trots dess brister, kunnat utnyttjas till revolutionära strider. Trippelalliansens sista kris gav tillfälle till en revolutionär uppgörelse med borgarklassen, vilken dock förhindrades genom fackföreningsledarnas konservatism, feghet och förräderi. Om de engelska fackföreningarnas maskineri då uträttat hälften av det arbete för socialismen, som de uträtta i kapitalismens intresse, så skulle det engelska proletariatet med det minsta antal offer kunna rycka till sig makten och skrida till en planmässig omgestaltning av landets samhällsförhållanden.

Mera eller mindre gäller det här sagda alla kapitalistiska stater.

39) Det kan icke bestridas, att nu proletariats öppna revolutionära kamp om makten i många länder går mera långsamt framåt. Men det kunde ju heller icke väntas, att den revolutionära offensiven efter kriget, för så vitt den icke genast lett till seger, skulle komma att utveckla sig i en rakt uppstigande linje. Även den politiska rörelsen har i sina perioder, sin ebb och flod. Fienden är icke passiv, han kämpar. När proletariats angrepp icke slutar med en seger, går bourgeoisien vid första lämpliga tillfälle till motangrepp. Förlusten av flagra lätt erövrade ställningar leder till tillfälliga depressioner inom proletariats led. Det är emellertid obestridligt, att kurvan i den

kapitalistiska utvecklingen nu i allmänhet – efter tillfälliga höjningar – sjunker, men revolutionens kurva stiger trots alla svagheter i höjden.

Då återupprättandet av kapitalismen har till förutsättning utsugningens stegrande, förgörandet av millioner människor, sänkande av andra millioners levnadsstandard till under existensminimum, en ständig osäkerhet i proletariats existens, så tvingas arbetarna åter och åter till resningar, till ständiga strejker och upprop. Under detta tryck och i dessa strider växer hos massorna viljan till att störta det kapitalistiska samhället.

40) Att leda, vidga, fördjupa, förena följande utvecklingens gång – stegra till politiskt avgörande strider, proletariats nuvarande försvarsstrider, det är och förblir det kommunistiska partiets huvuduppgift i den pågående krisen. Men om utvecklingstempot skulle avtaga i intensitet och om den pågående samhällskrisen i ett större eller mindre antal länder skulle följas av en period av uppsving, så skulle det likväl ej betyda början till en ”organisk” epok. Så länge kapitalismen existerar äro periodiska vacklanden ofrånkomliga. De komma att följa den på ålderdomen liksom de följde den i dess ungdom och i dess mognadstid.

Antag att proletariats under loppet av den innevarande krisen bleve kastat tillbaka av kapitalismens anstorm, så komme det att vid en bättre konjunkturs inträdande genast övergå till angrepp.

Den ekonomiska anfallsstriden, som i ett sådant fall otvivelaktigt komme att föras under lösen revansch för alla bedrägerier under krigstiden, för alla plundringar och förödmjukelser under kristiden, komme därigenom att visa samma tendens till att förvandla sig till ett öppet borgarkrig som det nuvarande försvarskriget.

41) Vare sig den revolutionära rörelsen under den närmaste perioden kommer att antaga ett snabbare eller långsammare tempo, så måste i båda fallen det Kommunistiska partiet bli ett aktionsparti. Det står i spetsen för de kämpande massorna, det ger klart och tydligt kampens lösen i det att det avslöjar de alltid eftergivna, på kompromisser beräknade socialdemokratiska parollerna. Det är Kommunistiska Partiets strävan att under kampens alla skiftande för-hållanden befästa nya organisatoriska stödjepunkter, vänja massorna vid aktiva manövrer, väpna dem med nya metoder, vilka syfta till en öppen sammanstötning med fiendens krafter. I det varje vilopaus användes till att draga nytta av det föregående stridsskedets lärdomar, strävar det kommunistiska partiet till att fördjupa och utbreda klasskonflikterna, att genom enhet i mål och aktion sammanbinda dem nationellt och internationellt och på detta sätt i spetsen för proletariats bryta ned allt motstånd på vägen till dess diktatur och till den sociala revolutionen.